

Laulame neid laule jälle

Estonia teatri juurdeehitus. Rail Baltic. Rahvusringhäälingu uus maja. Need on vaid mõned näited asjadest, mida on pikalt plaanitud, kuid näib, et valmis ei saa need kunagi. Ei hakka siinkohal seda loetelu täiendama, nende põhjalikuma tutvustuse leiab juba tänasest Ohtulehest. Küll aga väärib mõtisklemist, mis neid ühendab ja miks see nii on.

Peamine ühendav tegur on see, et enamasti on need projektid kuskil varjusurmas, aga mingi aja tagant kaevab keegi nad üles ja korraks puhkeb taas sama sisuga poleemika. Näiteks Rail Balticu puhul kurdavad selle vastased, et elanikud aetakse kodudest välja nagu Nursipalus. Ja see müra! Pooldajad soovivad, et käige näiteks Poolas ja vaa-dake, seal on see tulevik juba käes: Varssavit ja Krakowit lahutab üle 300 kilomeetri, aga kiirrong sõidab selle maha kahe tunniga. Kiiremini kui rong Tallinnast Tartusse. Ja samas vaimus iga kord. Laulame neid laule jälle!

Eksees tuleneb riigi kroonilisest rahu-puudusest. Lisaks lõputud bürokraatiakoridorid, kus projektid sahtlites tolmu koguvad.

Kuid nähkem ka asja helgemat poolt: kuni need projektid lõpuks päris ära ei sumbu, säilib ka lootus, et need saavad ükskord valmis. Ehkki siingi on õige hetk küsida, et kui mingit projekti on kümme aastat edasi lükatud, kui vajalik selle tegemine riigi arengu seisukohast siiski on. Ehk mahuvad estoonlased senisessegi hoonesse, kuigi selle tagaruumid on koledad, või teletegijad oma majja, ehkki keldritesse ei saa ühtegi väliskülast viia, kui neid just šokeerida ei taha.

Ja ehk ongi parem, kui need kunagi ei valmi. Muidu tuleb veel Ülemiste vanake ja uputab vähemalt Tallinna linna ära.

Ehk ongi parem, kui need projektid kunagi ei valmi. Muidu tuleb veel Ülemiste vanake ja uputab vähemalt Tallinna linna ära.



ARVAMUS.OHTULEHT.EE

Toimetaja Katarina Loog
katarina.loog@ohtuleht.ee
Tel 614 4028

Kallase ja Kaljulaidi keskkooli tasemel kassi

Rõhutan kohe: ma ei kuulu selliste feministide hulka, kelle arust „naine“ on isikuomadus, mis peaks juba isenesest kõrgeid ametikohti andma. Kvoodisüsteemi ma ka ei usu – igapäevale antagu võimete, mitte sootunnuste järgi. Aga millesse usun, on Madeleine Albrighti ütlemine, mis on klišeeks pruugitud, sest see on kahjuks liiga tihti asjakohane: naistele, kes ei aita teisi naisi, on põrgus ette nähtud eriline nurgake.

Oh, kuidas võib üks inimene armust langeda! Vähem kui pool aastat tagasi oli Kaja Kallasel kõik olemas, millest üks ambitsioonikas naine võib unistada: ta juhtis meie esimese naispeaministrina Eesti riiki, olles kõige krooniks ka rahvusvaheliselt nähtav ja tunnustatud. Erilist vaimustust tekitas „sõjaprintsessi“ tähelend muidugi teistes ambitsioonikates naistes. Kõnel-di klaaslaest, mille just Kallas olla meie kõigi jaoks purustanud.

Kreeka Vogue'i intervjuus sai ta taas feministliku ikoonina särada. Iroonilisel kombel küsib selle ajakirjanik Kallaselt Kersti Kaljulaidi kohta: „Mis tunne on, kui olite aastal 2021 koos Kerstiga mõnda aega kahekesi kõige kõrgemal riigivõimu positsioonidel?“ Kallas vastab: „Kui ajakirjanikud Kerstilt sama asja küsivad, vastas ta, et kahe mehe puhul ei tekitaks see olukord mindeid küsimusi.“

Intervjuus esineb Kallas iga ti eeskujuliku feministina (võimalik, et võorkeeles kõnelemine annab talle hädavajaliku filtri ehk mõne sekundi pikkuse viivituse, et kõik mõtted ei potsataks plärtsti suust välja). Ta soovib, et naisi koheldaks mitte sootunnuste, vaid nende võimete põhjal. Rõhutab, et on püüdnud oma valitsuskabinetti meestega võrdselt naisi tuua. Halvustab nõuandjaid, kes soovitasid tal



KATRIN PAUTS
Kirjanik

Kersti Kaljulaid avaldas ERRi intervjuus nõrdimust, et poliitikute omavahelised kohvilauajutud ei ole enam turvalised, vaid usalduslikult öeldud sõnad võidakse sobival hetkel sulle pussnoana selga lüüa. Eriti antifeministlik tegu on, kui selle virutab eduka naise selga teine edukas naine.

peaministriks saades soengu ja riituse poolest rohkem mehistuda. Nii ilus jutt, et lausa hiilgab!

Ja siis äkki – täieliku pauguna luuavarrest – ründab Kallas kodumaises raadioetris Kaljulaidi usumatult väiklases kassikismastiilis. Ega küsimus ole ju selles, kas peaminister halvustas meie eelmist presidenti kui naist, vaid stiilis, kuidas ta teda kritiseeris. Niimoodi teevad kahjuks ainult need naised, kes näevad teistes naistes ennekõike konkurenti ja soovivad neid seetõttu degradeerida.

Alavääristav ja süüdistav

Päevakajalist ajakirjandust tsiteerides: Kallase kriitikatulv Kaljulaidi suhtes oli ebavajalik. Jah, tõsi on seegi, et idavedude küsimuses on viimase tegevus tähelepanu väärt küll, sest riigi esindusfiguuriks jääb kord juba presidendiks valitu elu lõpuni. Aga Kallas ei tundunud üldse aru saavat, et ekspresident on siiski midagi muud kui kõrgeid ametiülesandeid täitev peaminister, kes viibib tähelepanuorbiidis just praegu ja pidevalt.

Lisaks sellele pidas ta miskipärast vajalikuks avaldada, et Kaljulaid tahtis saada järgmiseks NATO peasekretäriks, küsides temalt selleks toetust, ja kukkus oma püüdluses läbi. Võimalik, et Kallas ei mõelnud tegelikult nii ja see kukkus lihtsalt äpardunult välja, aga kõlama jäi parastav alatoon. No miks sellist asja äkki jutuks võtta? Peaminister käitus nagu mingi klatšitibi, kes veinipokaali taga oma *boyfriend*'i eksi siunab.

Nagu mõned väljaanded mulle ennustasid, osutusidki meie kaks võimekat riiginaist mitte teineteise toetajateks, vaid konkurentideks. „Tõepoolest oli meil selline jutuaajamine, et minu toetamine on ohtlik juhul, kui ma

ei saa (NATO peasekretäri kandidaadiks – K. P.) ja tulen siis ikkagi Eesti sisepoliitikasse,“ kommenteeris hiljem Kaljulaid, kui temalt Kallase sõnavõtu kohta küsiti. Samas ERRi intervjuus avaldas Kaljulaid nõrdimust, et poliitikute omavahelised kohvilauajutud ei ole enam turvalised, vaid usalduslikult öeldud sõnad võidakse sobival ajal sulle pussnoana selga lüüa.

Eriti antifeministlik tegu on, kui noa virutab eduka naise selga teine edukas naine. Kui lasen oma tutvuskonna silme eest läbi, leian sealt mitu noort naist, kellele olid ühtmoodi iidoliteks nii Kallas kui ka Kaljulaid. Neid nähti varem ju teineteisele head sooviva tandemina – pidasime neid vandeseltslaslikult sõbranafiguurideks.

Nüüd on aga Kaljulaid, kelle Kallas tahtmatult märtripositsioonile lükkas, saanud sõbranasid veel juurdegi. Peaministriks ollakse seevastu väga pettunud. Kallas mängis kogu oma ilusa alguse maha silmatorkavalt lühikese aja jooksul – ja seda suuresti „tänu“ oma empaatiavõimetule ja kontrollimatule suuvõrgile. Miskipärast meenub seepeale üks teine erakond ja neilegi saatuslikuks saanud raadioeeter...

Reformierakonna süvenev ekrestumine

Olgugi et mõlemad naised on ambitsioonikad ja n-õ kõvad pähkliid, erineb Kaljulaid Kallasest sellesama saatusliku omaduse poolest: tema suudab empaatiavõimet üles näidata. Tõsi, see ei pruugi poliitikul puhul siiras olla – neile antakse ju PR-soovitust ja kirjutatakse kõnesid. Oluline on aga signaal, mis valijatele antakse. Kaljulaid tundub selles olevat osavam ja nupukam ning valib hetki ja sõnu paremini, kuigi tal on olnud ka

ANDRES VARUSTIN



VÄLJAANDJA AS Ohtuleht Kirjastus
Narva mnt 13, 10151 Tallinn
Klienditeenindus tel 666 2233
leht@ohtuleht.ee, www.ohtuleht.ee

TRÜKK AS Kroonpress,
Tähe 133, 51013 Tartu

TELLIMINE JA KOJUKANNE tel 666 2233, tellimine@ohtulehtkirjastus.ee, pood.ohtuleht.ee

REKLAAM JA KUULUTUSED tel 614 4100, faks 614 4050, reklaam@ohtuleht.ee, kuulutused.ohtuleht.ee

Kõik Ohtulehes avaldatud artiklid, fotod ja illustratsioonid on autoriõigusega kaitstud teosed, mille kasutuse reeglid on sätestatud autoriõiguse seaduses. Rõhutame, et nende reprodutseerimine ja levitamine ilma AS Ohtuleht Kirjastuse kirjaliku nõusolekuta on keelatud. Toimetusel on õigus kaastöid nende selguse huvides toimetada ja lühendada. Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita. Toimetuse aksepteerib vaid isiklikult kohale toimetatud või tähtsuse tõttu postiga toimetusele saadetud õigustatud ja vastulauseid. Isikuandmetega seotud küsimustes palume pöörduda aadressil isikuandmed@ohtuleht.ee. Käebuste korral ajalehele sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@meediailt.ee või tel 646 3363.



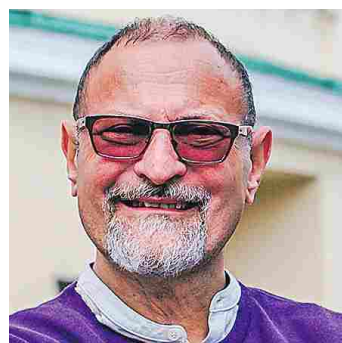
Suureks näitlejaks saavad vähesed

„Näitlemine ei seisne erinevaks inimemeks hakkamises. Selles, mis paistab olevat erinevat, tuleb leida sarnasust ning seejärel leida sealt iseennast.“ – Meryl Streep

Teatri-, muusikali- ja ooperilavastajana olen teinud koostööd paljude suurepärase näitlejatega, kuid suureks näitlejaks võivad end kutsuda vähesed. Eesti näitlejatest imetlen Jüri Krjukovit ja Mait Malmsteni. Näitlemise maailm on dünaamiline ja nõudlik ning nõuab sukeldumist eripalgeliste tegelaskujude psüühika sügavustesse, emotsioonide ehedat edastamist ning publikuga tundedetandil ühele lainele jõudmist. Paljud tahavad näitlejaks saada, kuid vaid vähestest saab suured näitleja. Mis neid erakordseid indiviide ülejäänutest eristab? Mis teeb näitlejast suure näitleja?

„Näitlemine on maagiline. Muuda oma välimust ja hoiakut, ja sa võid saada ükskõik kelleks.“ – Alicia Witt

Olen Jürit ja Maitu põhjalikult uurinud ning nemad omakorda on inspireerinud mind kui lavas-



GEORG MALVIUS
lavastaja

tajat ning on näidanud mulle tiptasemel näitlemise saladuse kätte. Lisaks klapiavad need kaks minu Lavastaja isiksusega. Suured näitlejad on oma tööle pühendunud ning lihuvad range treeningu ja harjutamisega endiselt oma oskusi. Nad mõistavad, et näitlemine pole mitte üksnes amet, vaid kogu elu kestev enesetäiendamise teekond. Näiteks tihtipeale üheks suuremaks eestlaseks kuulutatud Jüri oli tuntud oma vankumatu pühendumuse poolest rollidele. Suurel näitlejal

on tähelepanuväärne emotsionaalne diapsoon ja võime sukelduda eri emotsioonidesse. Ta võib olla verdtarretavalt külm ja kalkuleeriv ning manada sujuva üleminekuga esile soojuse ja osavõtlikkuse, demonstreerides oma emotsionaalse repertuaari vapustavat sügavust.

„Kõige raskem asi maailmas on end paljastada, väljendada, mida vaja... Ma mõtlen, et näitlejana. Inimesena ei soovi ma end avaldada.“ – Laurence Olivier

Suured näitlejad toovad oma rollidesse autentsust ja võimaldavad publikul tegelaskujude hingsügavustesse jõuda – nagu Mait ja Jüri tegid muusikalis „Viuldaja katusel“. Mõlemad valdasid üleminekut naljakatelt olukordadelt emotsionaalsetele ja dramaatilistele ning tegid oma tegelaskuju inimlikuks ja usutavaks.

„Näitlemine tähendab tõetruult käitumist kujutletavas olukorras.“ – Sanford Meisner

Kui töötasin koos nende mõlemaga muusikalis „Viuldaja katu-

sel“, imetlesin teekonda proovidest esietenduseni ja seda, kuidas nad leidsid igal etendusel oma tegelaskujust midagi uut. Proovide ajal muunduvad need näitlejad aeglaselt iseendast tegelaskujuks. Suure näitleja tunnus on ka mitmekülgsus. Ta saab hakkama eripalgeliste rollidega ajaloolistest draamadest nüüdiskomöödiateni ning hiilgab neis kõigis.

Näitlemine on koostöökunst: suured näitlejad saavad lavastajate, teiste näitlejate ja meeskonnaliikmetega suurepäraselt läbi. Nad kohandavad end lavastusprotsessi vajadustele, tuues samal ajal esile oma harukordse talendi. Neis on koostöövaim ja võime sulanduda sujuvalt mitmesugustesse truppidesse.

Mõni näitleja on tuntud oma raske iseloomu poolest. Olen töötanud paljude sellistega ja heade näitlejate puhul olen selle väljakutse vastu võtnud. Kuid mõni ilmutab iseloomu vaid selleks, et rohkem tähelepanu pälvida! Jüri ja Maidu kohta see ei käi – neile on omane koostöövaimus ja nad teevad kolleegidest